

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
őnnap utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 147. szám.

Nagyvárad

Szombat, 1916 július 1.

Veszteségeink

orosz világitásban és a valóságban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 30. A Hadisajtószállásról a Magyar Távirati Iroda ma délben hosszabb jelentésben cáfolja a legutóbbi orosz jelentésnek részben tulsott, részben egészen költött részletelt.

A június 27-iki pétervári jelentés szerint Bruszilov tábornok serege összesen 194.041 foglyot, 219 ágyut, 644 gépfegyvert szállított be.

Egészen pontos adataink után elég rámutatni arra, hogy a modern harcászat szerint a 25 százalékos maximális veszteséget nem haladja fölül egyetlen ütközet sem, s így ez a közlés a valóság, hogy harcok csapataink 3 hétnél több ideig tartó harcokban sebesültekben és foglyokban összesen 12, legfeljebb 20 százalékos veszteséget mutathatnak fel. Bármennyire is becsüljük az emberélet veszteségeit, bizonyára nem ad okot az aggodalomra ez a szám.

Ezen százalék legnagyobb részét foglyokra és eltűntekre vonatkozik.

Modern konstrukciójú ágyukból 36 darab esett az ellenség kezébe. Ezek mind megsemmisített állapotban voltak. Csak kevéssel nagyobb a beépített és az oroszoknak átengedett legrégibb mintájú ágyuk száma.

Gépfegyverekben az egész frontra szállított pótlások száma a felhasznált anyagot is beleértve nem egészen egyhatod része az oroszok által említett zsákmánynak.

Megállapítja ezek után a jelentés, hogy az orosz alvezérek is költői jelentéseket adnak a főhadiszállásnak.

Nincs orosz a Kárpátok alatt.

Budapest, július 1. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: Az oroszpartii lapok azt írják, hogy az oroszok Dornavatrát elfoglalták s a Kárpátokig nyomultak előre.

Ezzel szemben a Züra megállapítja, hogy 4 nap óta Jakobeny-nél nagy harc dúl, de az a hír, hogy Dornavatra az oroszok kezében van s a Kárpátokig nyomultak volna, valótlan.

A lefegyverzett Görögország.

Bern, június 30. Verreaux tábornok írja az Ouevreből: Kifejtettem nemrégiben azokat a nehézségeket, amelyekkel a szalonikii offenzíva járna. Akkor azonban még a szövetséges hatalmak csapatai mögött ott állott volna az egész görög hadsereg. Ma azután egész más a helyzet, hogy Görögország leszerelt és blokád alatt áll.

Nagy harc az angol fronton.

Budapest, június 30. (Saját tudósítónktól.) A Temps szerint az Yperntől Sommeig terjedő angol fronton hatalmas ágyutűz tart. 100 kilométeres fronton az angolok vagy 10 helyen támadtak, a németek kiállották az angolok pergő tüzét. Az ágyuzás a fronton tovább tart.

Bölcke 29-ik, Barschau 5-ik repülőgépe.

Berlin, június 30. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Ugy tegnap, mint az éj folyamán Richeburgnál csapataink azonnali ellentámadással több helyen visszaverték az angol és a francia előretöréseket. Az ellenség eredmény nélkül folytatja zárt támadásait. Az erős tűzérési tevékenység megszakításokkal tovább tartott.

Tahurétól délkeletre és a Maison de Champagne majornál előrenyomuló francia csapatokat véresen visszavertük.

A Maastól balra a 304-es magaslátnál előrehaladásokat értünk el. A folyótól jobbra nem volt gyalogsági tevékenység.

A június 29-iki sikereinkkel és a nagy francia ellentámadások elhárításával beszállított foglyok száma 70 és tizt és 3200 főnyi légénység. Bölcke százados jun. 27-ikének estéjén a Thiaumont majornál a 19-ik, Parscheu hadnagy pedig Perrontól és zakra június 29-én az 5-ik ellenséges repülőgépet lőtte le.

Bourevilles vidékein (Argonnesok) védőtűzésünkkel leszedtünk egy francia kétfelüt.

Sikeres ütközetek az orosz fronton.

Keleti hadszíntér.

Egy az Ilsen tótól északra (Dünaburgtól délnyugatra) lefolyt ráknézve sikeres ütközetén kívül az arcvonal északi részén nincs lényeges jelenteni való.

Linsingen tábornok hadcsoportja.

Linievka előtt délkeletre a csapataink által állásukból újból kivetett oroszok ellentámadásai eredménytelenek maradtak. Több mint 100 foglyot ejtettünk, 7 géppuskát zsákmányoltunk.

Balkáni hadszíntér.

Nincs nevezetesebb esemény. (Min. eln. sajtóosztály.)

Az ügyvédi kamara közgyűlése.

Nem jó szolgálatot tettek az ügyvédi kar tekintélyének azok, a kik a nagyváradi ügyvédi kamara vasárnapi közgyűlésén a következő kamarai közgyűlés tárgysorozatára kitűzték dr Nagy Mihálynak egy, bizonyonyal nem eléggé megfontolt felszólalását.

Dr Nagy Mihály a máglyával és a kinpaddal hozta kapcsolatba a nagyváradi törvényszék tárgyalásvezető elnökének tárgyalás vezetését s azt javasolja, hogy az elnök tárgyalásvezetési módja ellen az ügyvédi kamara foglaljon állást.

Ez az indítvány első sorban nem alkalmas az ügyvédi kamarai tárgyalásra. Ha a főtárgyalási elnök a bünvádi perrendtartásban körülírt jogkörét tullepi, ez ellen a főtárgyalásban részt vevő ügyvédnek módjában áll nyomban jogorvoslattal élni. Módjában áll az is, hogy az ítélet ellen bejelentett jogorvoslat írásbeli indokolásában rámutasson mindarra, a mit e téren sérelmesnek tart. Azonban egyes bünpercekben állítólag némely vádlottak sérelmére történt elnöki eljárás — még ha ilyen sérelem panaszolható volna is — nem tárgyalható az egész ügyvédi kamara által, mert a vádlottnak az ügyvédje, nem pedig az egész ügyvédi kamara a védője. A törvényszéki tárgyalásokon történt bírói intézkedések felülbírálatát semmiféle törvény sem utalja a kamara hatáskörébe.

Ha a kamara mégis belemegy ilyen hatáskörébe nem tartozó ügyek megvitatásába s ezekben állást is foglal, ennek nincs más értelme, minthogy a kamara *tüntetni* akar. A tüntetés pedig nem olyan előkelő közjogi testület dolga, mint az ügyvédi kamara. Ha erre a tere lép, csak tekintélyének esorbujása árán teheti. S hogy itt tüntetés készül, azt az indítványozónak a máglyára és a kinpadra tett, meglehetősen naiv, annál nagyobb hangu hivatkozása eléggé sejteti.

Még jobban árt az ügyvédi kar tekintélyének, hogy most ez a tüntetés közvetlen logikai kapcsolatban áll a hadseregszállítási bűnügyekkel. Nagyon meg kell fontolni, vannak e igazán olyan sérelmek, a melyek miatt egy tüntetés formájában érdemes az ügyvédi kar tekintélyét kockára tenni; a közvélemény — laikus és jogászai — óriási többségben nincs ezen a nézetben. Kétszerezesen, százszorosan megfontolandó, hogy éppen a hadseregszállítási bűnügyekben kivánatos e egy, általánosságban előre alaplatannak tudott tüntetéshez az ügyvédi kar tekintélyét palástul felhasználni.

Ismételten komolyan megfontolandónak tartjuk, belemenjen e az ügyvédi kamara olyan kérdés tárgyalásába, mely hatáskörébe nem tartozik, a melyben hozott határozat semmi célt el nem érhet, a melynek — szerintünk — alapja nincs és a mely csak egyet eredményezhet: az ügyvédi tekintély sikeres lejáratását.

A nagyváradi ügyvédi kamarát közgyűlésre hívta össze dr Kiss Döme h. elnök. A közgyűlés tárgya az elnökválasztás volt, dr Wallner Ödön örökének betöltése s az esetleg megüresedő titkári állás betöltése. A megjelent ügyvédek megkezdték a szavazást s számbaveittek a távollévő ügyvédek beku-

dott szavazólapjait is, de csak 128 szavazatot adtak be és pedig 38 nagyváradi és 90 vidéki ügyvéd szavazott. Egy kivétellel az összes szavazatok dr Thury Kálmánra estek. Mivel azonban az ügyvédi rendtartás szerint az elnökválasztásához a kamara tagjai felének szavazata szükséges, a választást az elnök július 30-ra tűzte ki.

Ezután jelentette dr Kiss Döme elnök, hogy dr Nagy Mihály előző nap indítványt nyújtott be, mivel a bejelentést későn tette, az indítvány nem tárgyalható. Az elnök megengedte azonban, hogy dr Nagy Mihály felszólalás alakjában terjessze elő indítványát.

Nagy Mihály hosszabb beszédben fejtegette, hogy „egy egyéniséget szuverén akarattal érvényesítő főtárgyalási vezető súlyos rést üt az igazságszolgáltatásban.“ A mai főtárgyalás nem más, mint a nyomozat megismétlése, az enyhítő és mentő körülményeknek ugyszólván teljes figyelmen kívül hagyása. Nem menthető és nem érthető ez az önkényes és statáriális igazságszolgáltatás, mely így visszasülyed a máglya és kinpad korzákaiba. Ama főtárgyalási vezető megkérdi a tanutól: igazat mondott-e a nyomozat alatt? s igenlő válasz esetén ebből tény megállapítási következtetéseket végez.

Rendőrtisztviselőket mint jogi és lelki szakértőket hallgat ki a főtárgyaláson. Nem enged meg a védőknek semmiségi panaszokat olyan elnöki kérdésekkel és intézkedésekkel szemben, amelyek a bizonyítás anyagát érintik. Enyhítő körülmények kiderítésére nem törekszik. — Így dr Nagy Mihály. Ezek után pedig indítványozza, hogy konstatalja az ügyvédi kamara, hogy utóbbi időben az esküdtszéki és gyorsított ügyekben a főtárgyalásokon az elnöki hatáskörtultengő és a bünvádi perrendtartás intézkedéseit és jogelveit súlyosan érinti.

Az indítványozóval egy nézetben levők zajosan helyeselték az indítványt.

Az elnök megállapítja, hogy a közgyűlés nem jogosított határozni. Előbb a választmány foglalkozik az indítvánnyal.

Dr Kotzó Jenő kívánságára az elnök felolvassa a rendtartás idevonatkozó intézkedését.

Dr Olasz Béla javasolja, hogy a jövő közgyűlés ne csak a választást ejtse meg, hanem ezt az indítványt is tárgyalja.

Dr Thury Kálmán felszólalása után dr Medvigy Gábor a rendtartásra hivatkozva rámutat, hogy a kérdés szükségképp a választmány elé terjesztendő előkészítés végett. Egyébként a fennforgó hibák okát másban keresi és találja.

Dr Kotzó Jenő és dr Guttmann Miklós felszólalása után az indítványt a jövő havi közgyűlés napirendjére tűzték ki.

* Julius 18-án kezdődik a fém-beváltás. A hadi fémek beváltása most már minden körülmények között megkezdődik. A beváltandó fémek jegyzékét a miniszter most küldte meg a törvényhatóságoknak. A törvényhatóságok kötelesek gondoskodni megfelelő beváltó telepekről. A beváltást eszközlő bizottságok igen szigorúan fognak eljárni és a legkisebb vizsálsalések megtorlása iránt is megteszik a lépéseket. A hadi fémek beszolgáltatása alól természetesen vannak kivételek. Ilyen kivételek a történelmi becsű tárgyak, hogy hogy azonban melyek azok, azt a miniszter által kiküldendő bizottság fogja megállapítani.

Szécsy Károly a bíróság előtt.

Jelentette a Tiszántúl, hogy Dajka Endre dr rendőrkapitány a bonni kut felé eső gyakorlótéren egy gyanus embert talált, aki lopott holmikat ázott ki a földből s el akart ugrani. Dajka közel ment hozzá, mire a betörő pisztolyt emelt rá. Dajka dr rálőtt és lábán megsebesítette. Még így is megugrott a gyanus ember, de a honvédkaszárnya környékén elfogták.

Tegnap állott Szécsy Károly a bíróság elé, kiderült, hogy veszedelmes betörő s villákat fosztogatott.

A bíróság elnöke Palánkay Károly tanácselnök az ő ellenállhatatlan módszerével rövidesen beismerésre viszi a vádlottat. Az elnök megállapítja, hogy Szécsi lopásért hét ízben volt büntetve, legutóbb 3 évi fegyházbüntetést töltött ki. A múlt évben a szatmári fogházból is megszökött.

Szécsi Károly vádlott elmondja, hogy a lopott holmiját esomagolta a réten mikor Dajka kapitány rajtaütött. Meg akart szökni, a kapitány rálőtt, a lábát megsebezte. Vérző sebével menekült. Elfogták. Kórházba viték. Hetednapra a kórházban kötelékét leoldva éjjel az ablakból leereszkedett. Megszökött. A Lujza otthon pincéjében rejtőzködött s ami kezéügyébe került, ellopta. Ezután elmondja hogy barátja, Szabó Károly biztatta a lopásra s a kedvese Árkosi Nina zavarta, hogy hozzon pénzt. Kirabolta a Kornstein, Kabos és Weinberger féle villákat.

Szépen sorra beismeri a lopásokat s elmondja, hogy a betörésből való holmit Lovass Lajosnénak, vagy a falusi embereknek adta el.

Árkosi Ninát hallgatták ki most. Elmondja hogyan ismerkedett meg Szécsivel Szatmáron. Minden lopásról beszámolt neki a kedvese, de azt nem mondotta hogyan követte el a betöréseket.

— Pedig maga be volt avatva — mondja az elnök. — Mikor a Kabos villába iadultak, maga adta e fejszét, s azt mondta: vigyétek, de hozzatok ám valamit.

— Nem volt mivel feszíteni, azért adtam egy baltát, de nem szóltam semmit.

Lovas Lajosné, a vádlott nagynénjét hallgatták ki, az orgazdát, aki szintén beismerésben van.

A bíróság Szokolay Gyula vádbeszéde és a védelem meghallgatása után Széchy Károlyt 4 évi fegyházra, Árkosi Ninát orgazdaságért 7 havi börtönre, Lovas Lajosné egy havi fogházra, Bake Sándornét 14 napi fogházra ítélte.

Illyés Lajosné a törvényszék bünösnek mondotta ki orgazdaság vétségében, de mert hozzátartozója érdekében tette s vagyoni érdek nem vezette tettében, a bíróság felmentette Illyésné.

Vádlottak felebbeztek.

Dajka dr ellen a törvényszék az eljárást beszüntette, mert bebizonyult, hogy Szécsy Károly revolvert fogott rá s rálőtt, tehát Dajka dr jogosan használta revolverét.

Forolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1.20. Kapható Farkas István „Apollo“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

A Sztyrnél hiába támad az orosz.

Orosz hadszíntér. Budapest, június 30. (Hivatalos.) Kirlibabától északkeletre osztagaink visszaverték az orosz támadásokat. Pistinnél, Kutytól északnyugatra tegnap újra elkezdett harcok voltak.

Itt harcba vetett túlerőben levő ellenséges erők nyomása következtében csapatainkat a Kolomeától délre és délnyugatra levő területre visszavontuk.

Oberlintól északra több orosz csapattámadás súlyos veszteségek között tűzünkben összeomlott. Sokultól nyugatra a Sztyrnél az ellenség hiába kísérelte meg, hogy az előtte való nap német csapatok által elfoglalt állásokat visszafoglalja.

Az olaszok saját csapataikat ágyúzták.

Olasz hadszíntér. Budapest, június 30. (Hivatalos.) A doberdói fensik szakaszon a harcok tovább tartanak és éjjel San Martinó területén különösen hevesek voltak. Csapataink visszaverték az olaszok minden támadását, csak Schelstól keletre tart még néhány árok megtisztítása.

A görzi hídfő erős ágyu- és aknavető-tűz alatt áll. Az ellenséges gyalogság ama kísérletei, hogy Podgora-állásunk ellen előre hatoljon, meghiúsultak.

A karinthiai arcvonalon kudarcot vallottak ellenséges erőknek a nagy Pal és a kis Pal, valamint a Freikofel ellen intézett támadásai.

A Puster-völgyben Sillian, Immichen és Toblach helységek messzehordó nehéz ágyuk tüze alatt állanak. A Brente és az Etsch közötti területen az olaszok tevékenysége új képet nem mutatott.

Erősebb és gyengébb osztagok az arcvonal számos helyén sikertelenül támadtak. A Borcola-állásunk ellen irányuló egy ilyen támadás alkalmával az olasz tűzéréség erősen tüzelt habozva előre nyomuló saját gyalogsági vonalaiba.

A tegnapi harcokban csapataink 300 foglyot szedtek össze, 7 gépfegyvert s 400 foglyot szállítottak be.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, június 30. (Hivatalos.) Az alsó Vojusánál előőrsi ütközetek voltak. Höfer. (Min. elnsajtóosztály.)

A leghajmeresztőbb borzalom Lucknál

Budapest, június 30. (Saját tudósítónktól.) A Kölnische Zeitungnak jelentik: A Luck körüli orosz áttörést 36 óras pergőtűz előzte meg, amelyet 4000 ágyu öntött. Minden emberi fogalmat felülmúlt a leghajmeresztőbb borzalom. Az első eset a világháborúban, mikor a közdelem nem mutatta a csata képét.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, június 30. (Saját tudósítónktól.) A főhadiszállásról jelentik:

Irak-front. Nem volt változás. Az orosz haderők, a melyek a Sermiltől keletre levő területre vonultak vissza, csapataink erőteljes üldözése következtében Kerindnél lévő állásaikban nem tudták magukat tartani. Orosz utóvédeket, a melyeket Kerindtől nyugatra észrevettünk, nyomban elűztünk. Csapataink, a melyek Kerinden túl jutottak, az ellenséget Kermandsáb irányába üldözték.

Kaukázus-front: A jobbszárnyon semmi-

féle harc. A centrumban járőrök összeütközése, a mely folyamán néhány foglyot ejtettünk. A balszárnyon előnyomuló csapataink sikeres harcok után az ellenségnek további állásait foglalták el. Egy ellenséges zászlóalj a mi tűzéréségünk hatásos tüzelés alá vett és szétugrasztott.

Három ellenséges hadihajó a mely Szmirna vizin cirkált, eredménytelenül néhány lövést adott le a partra. Mi azonnal viszonzottuk a tüzelést. Az arcvonal többi részén semmi ujság.

És most jönnek a francia gyermekek a frontra.

Budapest, június 30. (Saját tudósítónktól.) Krisztiániából jelentik, hogy Párisban a hadügyi bizottság elfogadta a 16 évesek katonai előkészítését kötelező rendeletet.

Minden rendben van.

Budapest, június 30. (Saját tudósítónktól.) Szalonikiból jelentik: Moskopoulos tábornokot az antant által megszállott görög terület csendőrségének, rendőrségének parancsnokává kinevezték. Ezzel az antant és Görögország között folyó viszály véget ért (!)

Az amerika-mexikói konfliktus.

Rotterdam június 30. Washingtonból táviratozzák: Az Egyesült Államok és Mexikó között a közvetlen szakítás veszélye megszűnt azzal, hogy a caridzali ütközetben elfogott katonákat szabadon bocsátották. Caranzának az Egyesült-Államok ultimátumára adott felelete után a helyzet az, hogy ha Caranza a bonyodalmat illetőleg tovább akar tárgyalni az Egyesült-Államokkal, Wilson a Mexikóban lévő csapatok teljes mozgási szabadságát fogja követelni. Minden olyan tény, amely Mexikó részéről ezt megakadályozná, erőszakos eljárásnak minősítenek. Az Egyesült-Államok csapatainak felvonulása a mexikói határra folytonosan tart.

El Paso, június 30. (Reuter ügynökség.) A caridzali ütközetben fogságba esett amerikaiak a határra érkeztek.

Bruszilov megállt.

Bern, június 30. A Temps katonai kritikusa jelenti: Az oroszok magyar csapatok segítségére érkezett német hadtestek elkezdett küzdelmekkel akarják helyreállítani a régi frontot. Támadásaik a leghevesebbek Kolkitól nyugatra voltak. Luck és Vladimir-Volinszkij között a kisieli-lokacyi vonalon a központ hatalmak csapatai újra felvették az offenzívát. Bruszilov tábornok kértelen volt megállítani azokat a csapatokat, melyek Grochovon és Radzilovon át Lembergbe akartak indulni, de azért így is nyomást gyakorolnak Bothmer seregére, amely rendkívül heves ellentállást tanúsít. Kurcpatkin hadserege egészen mozdulatlan: ágyuzza Dvinszk közelében az ellenséges hadállásokat, viszont a Naroc-tó Szorgon között tisztára defenzívára szorítkozik.

Az orosz sereg veszteségei.

Berlin, június 30. Az „8 Uhr Blatt“ tudósítója táviratozza Kopenhágából: Az oroszok veszteségei minden képzeletet felülmúlnak. A kievi egészségügyi kerület körhézai most még zsufoltabbak, mint voltak a kárpáti harcok idején s megközelítő képet lehet alkotni a délnyugati orosz sereg veszteségeiről, ha tekintetbe vesszük, hogy csupán a kievi központi katonai személyazonossági hivatalnak utolsó jelentése szerint a harcok során 106.000 elesett orosz katonát sikerült agnoszkálni.

Aránylag még nagyobb a tisztai veszteség, a kárpáti csatákban. A veszteség-lajstromok eddig huszonhárom tábornokot sorolnak fel a halottak és sebesültek között, a kik között három hadtestparancsnok van, huszonhat ezredparancsnok neve fordul elő a halottak és sebesültek névsorában, köztük négy olyan, a kik már megkapták a másodosztályú Szent György-keresztet és tábornoki előléptetésre voltak soron.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát el-tünteteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

A volt montenegrói hadügyminisztert körözik orvgyilkosság miatt.

Ahol ur és szolga egyforma.

Szinte érdekesítőnek mondható az a körözés, amely tegnap a nagyváradi rendőrséghez érkezett. A körözés tárgya: a volt montenegrói hadügyminisztert Vesovic Radomir és társai, akik orvgyilkosságot követtek el. Mindenesetre jellemző a montenegrói hadügyminiszter tette az egész nemzetiségére, hiába az alma a fájától nem esik messzire. Nem szükséges bővebb magyarázatot fűznünk a körözéshez, szóljon maga az irás.

Montenegrói cs. és kir. katonai főkormányzóság.

2593/V. eln. szám.

Körözés.

A kolosini cs. és kir. kerületi parancsnoksági bíróságnál Vesovic Radomir volt montenegrói hadügyminiszter és három fivére Velisa, Pavic, Novica—Vesovic Milosnak is nevezik — valamint Vesovic Jagos és Ljubomir, Velisának fiai ellen a büvádi eljárás a katonai büntető perrendtartás 428. § a alapján folyamatban van, mivel nevezettek a katonai büntető törvénykönyv 414. § ába ütköző és Pecher főhadnagygal szemben elkövetett orvgyilkosság büntetével, valamint a katonai büntető törvénykönyv 417. § ába ütköző és Turanovic gyalogossal szemben elkövetett gyilkosság kísérletével alaposan gyanúsítottak. A nevezettek szokásban vannak és felhivatnak az összes rendőrhatóságok, hogy nevezetteket feltalálás esetén

tartóztassák le és a kolosini cs. és kir. kerületi parancsnoksági bíróságnak adják át.

Személyleírásuk:

1. Vesovic Radomir hadügyminiszter: 46 éves középtermű, erős, kampós orr, kis fekete szemű, szuró tekintetű, fekete arcbőrű, erőlyes arekifejezésű, beesett arcu, haja és szakála sötétszőke, legutóbb montenegrói tábornoki egyenruhában volt. Fényképe a Rendőri Közlönyben közzététetett.

2. Vesovic Velisa: 40 éves, haja és bajusza szőke, fehér parasztnadrágban, katonai zubbony és nadrágban.

3. Vesovic Pavic: középtermű valamivel magasabb, körülbelül 30 éves, kis fekete bajusza, legutóbb polgári ruhában, sötétkék felöltőben és kalapban volt.

4. Vesovic Novica: Középtermű, körülbelül 20 éves, szőke haju, sötétszőke szakállu, legutóbb montenegrói fehér parasztnadrágban és zekében, valamint sapkában volt.

5. Vesovic Jagos tanár: körülbelül 26 éves, magas, fekete bajusza, szemüveget hord, osztrák polgári ruhában és montenegrói sapkában.

6. Vesovic Ljubomir 20 éves, középtermű, sötét barna haju, egész kis bajuzu, montenegrói parasztruhában és kis katonai sapkában.

Cetinje, 1916 június 17.

Weber, altábornagy
cs. és kir. katonai főkormányzó.

Réz kilincs helyett vas kilincs.

Pályázat megfelelő szerkezetre.

A kereskedelemügyi miniszter tervbe vette, hogy az épületek, lakások rézzárjait, főleg a kilincseket rekvirálja.

Mielőtt azonban ezt elrendelné, gondoskodni kíván olyan vasszerkezetről, amelylyel teljesen pótolja a rézkilincseket, anélkül, hogy az ajtók megrongáltatnának, vagy a szerkezet kicseréléséhez szakértő közreműködése volna szükséges.

Ez idő szerint azonban ilyen szerkezet nem áll rendelkezésre, miért is a kereskedelmi miniszter pályázatot hirdet ilyen kilincs szerkezetre.

A pályadíj nem megvetendő, összeg, mivel az első díj 10000 korona s a további díjak 6—4—2 ezer korona, amiért érdemes a szakembereknek foglalkozni a dologgal és pedig minél előbb, mert a pályázati határidő július 10, vagyis összesen tíz nap.

Az erre vonatkozó pályázati feltételek a következők:

1. Oly kilincspár készítendő, amelyet a jelenleg használatban levő ajtókilincseknek leszerelése után az ajtók zárszerkezetébe különleges szakképzettség nélkül, a legrövidebb szerelési idő alatt be lehet illeszteni. A kilincspárnak a gyakorlatban előforduló különböző vastagságú ajtóba lakatosmunka (levágás, furás, reszelés, kovácsolás stb.) alkalmazása nélkül be kell illeszkednie s oly szilárdan és állandóan tartania, hogy a felszerelt pótkilincspár a leszerelt régi kilin-

cset egyszer és mindenkorra helyettesíthesse.

A kilincsszerkezetnek lehetőleg olcsónak és egyszerűnek kell lennie.

A kilincsfogantyú és szerkezet anyaga tetszőleges, de a vas kivételével fém nem lehet, egyébként azonban szabadon választható.

2. A pályázaton részt vehet minden magyar állampolgár akinek mérnöki vagy valamely ipariskolában szerzett műszaki képesítése van, minden képesített iparos, aki valamely ipartestület tagja és minden a fémipar körébe tartozó ipari vállalat.

3. A pályázat benyújtása. A pályázatot a pályázó lakóhelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamarához kell 1916. évi július hó 10. napjáig benyújtani. A később érkező pályázatok figyelembe nem vétetnek. Pályázni csak teljesen kész, használatra alkalmas mintával lehet. A mintához a szerkezet rövid leírását és szerelési utasítását kell csatolni. Ugy a mintára, mint a leírásra a pályázó nevét és lakóhelyét fel kell írni.

4. A pályadíjak. A legjobb és gyakorlati kivitelre alkalmas négy minta abban az esetben ha gyártásra átvételnek díjaztatni fog.

Az első díj 10.000 K, a második díj 6000 K, a harmadik díj 4000 K, a negyedik díj 2000 K.

A díjak ebben a sorrendben fognak kiadni akkor is, ha négyenél kevesebb minta találtatnék alkalmasnak és ehhez képest csak három vagy ennél kevesebb díj kerül kiadásra.

A nem díjazott minták benyújtói semmiféle térítésre nem tarthatnak igényt.

5. A gyártási jog. A díjazott minta benyújtójának a minta leírásán (lásd 4. pont) kifejezetten köteleznie kell magát, hogy mintájának gyártási jogát a háboru tartama alatt közönségre való felhasználására a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek díjtalanul ren-

delkezésére bocsátja. A minta birtokosának találmányi vagy ezzel kapcsolatos egyéb jogai érintetlenül maradnak.

6. A pályázat eredménye felett a m. kir. kereskedelemügyi miniszter által evégből kiküldött bíráló bizottság dönt. A bizottság döntését a díjnyertes pályázók az illetékes kereskedelmi és iparkamara közli, a pályadíjat ugyancsak az illetékes kamara fogja a díj nyertesének kiutalni.

7. A bemutatott mintákat a bíráló bizottság csak kérelemre küldi vissza. A mintákat a pályázat benyújtása napjától számított három hónapig a Magyar szent korona országainak Fémközpontja r. t. (Budapest IV. Városház-utca 10) megfogja őrizni s tőle a mintákat az illetékes kamara által igazolt birtokosai átvehetik.

Széna-vásárlás a katonaság részére.

A temesvári cs. és kir. hadbizottság Nagyváradon kirendeltséget szervezett, hogy Biharvármegye területén szerezzon be nagymennyiségű szénát.

A kirendeltség közvetlenül a termelők-től óhajt készpénzfizetés ellenében vásárolni, hogy azok ily módon a takarmányneműek teljes vételárához hozzájuthassanak.

Ez a Biharvármegyei Gazdasági Egyesületnek tudomására jutván, készségesen felajánlotta szolgálatait a kirendeltségnek és elhatározta az egyesület vezetősége, hogy a hozzá eladásra bejelentett szénákat a kirendeltség részére megvételre fel fogja ajánlani. Ezáltal nemcsak a hadseregnek óhajt szolgálatot tenni, de gazdáinkat is hozzá akarja segíteni, hogy takarmánykészleteik eladását a leggyorsabban, minden közvetítő kizárásával, tehát a legmagasabb áron bonyolíthassák le.

Kiemeljük, hogy jelen esetben nem rekvirálásra van szó és a tulajdonos szabad akaratától függ, hogy felesleges takarmányát eladja és milyen árban.

Felhívjuk ennélfogva birtokosainkat és bérlőinket, hogy felesleges és eladni szándékolta egy waggonon felüli széna, lucerna és lóherékészleteiket az Egyesületnél lehetőleg 8 napon belül jelentsék be, hol aztán gondoskodni fognak arról, hogy a hadbizottság helybeli kirendeltsége a felajánlott készletet mihamarább megtekintse és amennyiben a minőség megfelelő, árajánlatát megtegye. A bejelentés semmire sem kötelezi a bejelentőt és csak az esetben adja el takarmányát, ha a felajánlott vételár neki megfelel. Óhajtandónak tartjuk, hogy a készlettulajdonosok nemcsak eladni szándékolta, de egész meglevő készletüket jelentsék be, hogy így statisztikát állíthassanak össze és megtudhassák azt, hogy melyik vidéken mennyi takarmány termett.

A kirendeltség a szénát úgy laza állapotban, valamint az általa ingyen rendelkezésre bocsátandó prés és munkaerő igénybevételével préselt állapotban átveszi, továbbá magában a gazdaságban vagy pedig valamely vasútállomásra vagy gyűjtőtelepre szállítva. Ugyanezért kérjük a bejelentésben megjelölni, hogy a szénát milyen állapotban óhajtja átadni és hogy annak a beszállítására vállalkozik e vagy sem.

A takarmányneműek ára az átvétel után azonnal ki fog fizettetni, sőt a kirendeltség a megvásárlt takarmányokra előleget is hajlandó nyújtani.

A villamosmü zárszámadása.

Az alkalmazottak 28000 K jutalékot kapnak.

Nagyvárad város villamos felügyelő bizottsága tegnap délután ülést tartott Rimler Károly elnöklete alatt, amelyen Lukács Ödön főjegyző, dr Thury László, Fényes Manó, dr Moskovits Miklós, Kelen Béla, Rimanóczy Béla igazgató és Bige József jegyző voltak jelen.

Rimanóczy Béla igazgató a havi számadások előterjesztése után előterjesztette a villamosmü 1915. évi zárszámadását. Az 1915. évi bruttó eredmény néhány ezer korona visszaesést mutat az előző évvel szemben s a jövedelem a befektetett 3 milliónál nagyobb összeg 844 százalékká érte el az 1914. évi 890 százalékkal szemben. A jövedelemből azonban a kellő leírások után, amelyek a villamosmü érdekében szükségesek, a tisztá nyereség mintegy 18000 korona. Az 1915. évben azonban a villamosmüvet terhelő annuitásokat a villamosmü maga teljesítette. A város részére teljesített közvilágítás 100000 koronán felüli összeget képvisel.

A zárszámadást a felügyelő-bizottság elfogadta.

Ezután a jutalékokat állapították meg a villamosmü személyzete részére. Kőszeghy József főmérnöknek, amiért 4 hónapig teljesítette az igazgatói tennőket, 2466 koronát állapították meg.

Dr Moskovits Miklós indítványozta, hogy a főmérnöknek a helyettesítés idő tartamára a rendes igazgatói fizetés adassék.

Rövid hozzászólás után Moskovits Miklós indítványát mellőzték s elfogadták az igazgató előterjesztését.

Ezután elfogadták a villamosmü alkalmazottainak jutalékára vonatkozó javaslatot. Az összes jutalékok 28000 koronára rugnak.

A felügyelő-bizottság elhatározta továbbá, hogy villamosmü azon rendszerezett alkalmazottai, akik a háboruban vannak, szintén kapják a jutalékot, mint ha itthon volnának, hogy ha az 1915. évről nem részesültek drágasági pótlékban.

Az édes otthon szentsége.

Széchenyi Viktor gróf látogatása a fronton.

Láng István hadapród, akit az olasz fronton véghezvitt kiváló haditetteiért soronkívül hadapróddá léptettek elő, levelet írt édesapjának, a nagyváradi ujságírás fénykorából ismeretes Láng József könyvkereskedőnek. Láng István önként vonult be katonai szolgálatra, mint VII. osztályú gimnazista, vizsgát tett s így lett önkéntes.

Levelében mélyen érző szívvvel fejtegeti a háboru okozta gondolatbeli átalakulásokat, majd leírja azt a nevezetes látogatást, amely Széchenyi Viktor gróf fehérmegyei főispánt vitte az olasz frontra. Széchenyi gróf, mint minden közigazgatási tisztviselő, a székesfehérvári háziezredet meglátogatta a fronton s leirhatatlanul kedves meglepetést szerzett a hősiiesen harcoló katonáknak.

Nemcsak eleget tesz kötelességének, hogy a megye háziezredét meglátogatta, hanem emlékeztetessé tette e látogatást a fehérmegyei asszonyok sütötte huszezer pogácsával. A megyeszerte osztatlan szeretetnek

örvendő főispánnak látogatásáról s nevezetes beszédéről Láng István a következőket írja levelében:

— A napokban meglátogatt minket Széchenyi Viktor gróf székesfehérvári főispán. Szeretettel és szeretetadományokat hozott magával a tizenheteseknek. Huszezer pogácsát hozott magával, fehérvári asszonyok sütötték.

„Fehérmegye minden asszonya készítette nektek”, mondotta „s ha lesz közöttetek, aki az izén megismeri az asszonya kezét, akinek a lelkében az édes otthon szentsége fölragyog, az megerősödött szívből, lélekben. Harcoljatok tovább bátran, büszkén, dicső fiaim, magyarok.”

Tegnapelőtt volt a kitüntetések ünnepélyes kiosztása. József főherceg tüzte mellére a vitézségi érmet és kezét szorítva, további kitartást, bátorságot kívánt. Utána cserélt tartott a tisztek közt, tölem azt kérdezte, hány éves, hová való vagyok, mennyi ideje vagyok a haretéren. Elcsodálkozott, mikor hallotta, hogy még csak tizenkilenc tavasz virágzott el fölöttem.

Pista.

A Vörös-Kereszt napja.

Tegnapelőtt Szent Péter és Pál napján az egész országban a Vörös-Kereszt részére gyűjtöttek, az ország minden zugában a Vörös-Kereszté volt e nap.

Nagyváradon igen mozgalmas és nagyarányú volt a Vörös Kereszt Egylet ünnepségekkal egybekötött gyűjtése. A város legforgalmasabb helyein urnák voltak felállítva, melyeknél a nemesszivü hölgytársadalom buzgólkodott a nap sikere érdekében. Még mozgalmasabb volt a perselygyűjtés, amerre csak jártunk, perselyek csörgése juttatt a eszünkbe: áldozzunk egy pár fillért a Vörös-Keresztnek is.

A perselygyűjtést a nagyváradi urleányok és szintársulatunk buzgó tagjai eszközölték. Nagyon kedves volt a színészek és színésznők igazán nemes buzgalma az ügy érdekében.

Igazán minden változatát kitalálták a gyűjtésnek. Komáromi Gizi 1 koronáért kocsiztatott mindenkit, aki jelentkezett. Ő hajtott a lovat. Bihari Sándor rudra erősített persellyel, Perényi kolomppal, Dózsa Pierrot ruhában gyűjtött.

Délután a Royal, a Pannonia és a Sas kávéházak, este ismét a Pannonia teraszán kabaréelőadás volt. Polgár Mariska, Vigh Manci, Somogyi Rózsi, Bihari Ákos, Bihari Sándor, Farkas Pál és Perényi Kálmán nyújtottak ezen előadásokon változatos szórakozást. Perényi és Farkas csirkéket is árvertek.

Délután 2 huszárral az élén díszes gyermekfelvonulás volt jelmezes kocsikon és ruhákban az olasz polgári leányiskola részvételével. Ezen kedves gyermekek szintén persellyel gyűjtöttek.

Egész nap folyamán különféle sátrakban katonazene mellett tombola folyt a legváltozatosabb élelmiekkéért a Bémer- és Szent László téren. Nyolc óra körül vette kezdetét a nap befejező része: a konfetti esata, amely a maga szokott vidám hangulatával 10 órán túl is tartott.

A mindenképpen fényesen sikerült jótékony-nap gyűjtéseinek az eredménye ezideig ismeretlen, de előreláthatólag szép eredménnyel záródik le a gyűjtés.

Szabó Lajos kivánsága.

Szabó Lajos nevét mindenki ismeri. Tipikus pénzhamisító viseli ezt a nevet, aki jórészt azzal csapta be a hamis pénzgyártás titkaira kiváncsi parasztokat, hogy nem szállított hamis bankókat. Ilyen machinációiért egyszer egy évi börtönt, egyszer két és fél-évi fegyházat kapott.

Összbüntetésének kiszabása céljából állított tegnap Szabó Lajos a törvényszéknek Palánkay Károly elnöklésével ítélő tanács a előtt. (Bírák: Percz Ferenc és Vajnovszky Vince, ügyész: Szokolay Gyula dr.) Most persze nem pörge kalapban, sarkantus oszlopában, fokossal kezében, hanem tegyencruhában.

— Egy kivánságom van, szólta Szabó.
— No, mi az, kérdezte az elnök.
— Azt szeretném, ha összesen kevesebbet kapnék és az börtön lenne.
— Börtön?
— Igenis, az jobb. És hogy itt tölthetném el a büntetésemet. Tetszik tudni, váradi vagyok.

A törvényszék 3 évi és 3 hónapi fegyházat szabott ki neki, kevesebbet 3 hónappal, mint a két büntetés külön külön.

— Megnyugszik? kérdezte Palánkay elnök.

— Igenis. Csak itt szeretném tölteni a büntetésemet. Tetszik tudni...

— Igen, tudom, de nem lehet. Szabó Lajost elvezették.

..HIREK..

A közönséghez!

Megtisztulási folyamat megy végbe közéletünkben: Most van születőfélben a keresztény Magyarország. Borzalmas jelenségek mutatnak arra, hogy Magyarország létérdeke az, hogy újra keresztény és magyar legyen. Ez eszme megvalósulása érdekében küzd és működik lapunk: a Tiszántúl.

Nagyvárad keresztény társadalmának szüksége van arra, hogy a keresztény sajtó tekintélyét tovább fokozza, mert ebben a városban szükség van arra, hogy a keresztény közélet egyetlen organuma elfoglalja azt a helyet, mely az általa képviselt keresztény eszméket megilleti.

Mindenki érzi, hogy a keresztény társadalom eddig ki volt szolgáltatva egy társadalombomlasztó kisebbség működésének, mely csak szervezethez tudott uralomra jutni a sokkal nagyobb, de szervezetlen keresztény társadalom felett. Keresztény öntudatra, tömörülésre van szükség.

A Tiszántúl hivatása ezt előmozdítani s ezt a célt segíti mindenki, aki lapunkra előfizet.

A Tiszántúl előfizetési árai a régiék maradnak. Kérjük minden olvasónkat, legyen úgy, mint eddig, az új félév kezdetén is a keresztény sajtó, a keresztény közvélemény, a keresztény Magyarország apostola.

A Püspök-fürdő népünnepe

Holnap, vasárnap lesz a Püspök-fürdő nagyszabású népünnepe, amelynek a műsorát a rendezői leleményesség igazán megszufolt mindennel, ami a közönségnek szórakozást nyújthat, mindenekelőtt nagyon élvezetesnek ígérkezik a kabaré, amelyen a színtársulat művészei kívül — akiknek föllépését a jótekingő célra való tekintettel Erdélyi Miklós színigazgató természetesen készséggel engedélyezte — egész sereg műkedvelő fog venni részt, nemkülönben Vajnovszky Vilmos, a bájos és kedves énekes is. Kimagasló pontja lesz a mulatságoknak a szépségverseny, még pedig úgy felöltöttek, mint gyermekek részére, három-három értékes emléktárggyal. A szépségverseny díjai hölgyek részére:

Első díj: egy diszes zöld üveg virágváza.

Második díj: Gyermekek szoboresorozat.

Harmadik díj: Porecellánváza órával.

A gyermekek szépségversenyének díjai:

Első díj: Virágos kosár.

Második díj: Manikűr készlet.

Harmadik díj: Festett selyem ridikül.

A szépségverseny nyertesei ezenkívül a rendezőség által aláírt diplomát fognak kapni. A tombola iránt is nagy az érdeklődés; a diszes nyerteméni tárgyak egy részét Flegmann Ármán üzletének kirakatában általános tetszéssel nézte a közönség, jórészt nagyváradi kereskedők adományozták, míg másik részét a rendezőség tagjai vették, hogy minél többen juthassanak egy-egy nyerteméni tárgy birtokába. Lesz azonkívül virág, pezsgő, és cukorsátor és a közönség kívánatára nagy konfetti eséta, valamint ezen ünnepélyen először hólapda eséta is. Csekő Etuska kisasszony művészi képességgel izlées levelezőlapokat rajzolt, a melyeket vak katonák javára szintén árusítani fognak. Gondoskodott a rendezőség arról is, hogy éjjel különvonat szállítsa haza a mulatókat.

* Személyi hír. Balás Elemér dr. törvényszéki elnök Temesvárra utazott. Ma tér onnan vissza.

* Az irgalmasok Jézus Szent Szive ünnepe. Az irgalmasok templomában Jézus Szent Szive napjától június 30-tól nyolc napon át ájtatosságokat tartanak. Tegnap délután 6 órakor volt az első szentségkítételes litánia, amelyek ezen időben július 7-ig mindennap megtartatnak. A nyolcadik főünnepe július 2-ika, vasárnap lesz, amikor is délelőtt 8 órakor szentséges szentmisét tartanak, mely után szentbeszéd következik. 10 órakor esendes szentmisét fognak szolgáltatni.

Az istentiszteleteken a rend tagjai és más ájtatoskodók is szoktak részt venni.

* Mártonffy Bogdán szilágy-somlyói közjegyző. A városi és megyei közélet egyik legrégebbi és legkiválóbb alakját, dr. Mártonffy Bogdán ügyvédet csak a múlt héten nevezték ki Körösbányára közjegyzővé. Mártonffy Bogdán még el sem foglalta hivatalát, máris áthelyezték Körösbányáról Szilágy-somlyóra. Ezt az áthelyezést mindenesetre nagyon megérdemli Mártonffy Bogdán, aki eddigi pályája folyamán is sokat munkálkodott a köz érdekében. Mártonffy Bogdán dr. áthelyezését a hivatalos lap legutóbbi száma közli.

* Az ujrászorozottak bevonulása. A harmadik pótszemlét már az egész országban befejezték, most már nem érdektelen az a kérdés, hogy a besorozottaknak mikor kell bevonulniuk. Egyes lapok értesülése szerint az ujrászorozottaknak július 14-én kell jelentkezniük katonai szolgálatra. A mezőgazdasággal foglalkozók szabadságot kapnak szeptember 1-ig. Az idősebb alkalmatlanok pótszemléje egyik szegedi lap értesülése szerint augusztus 31-ike és szeptember 12-ike között lesz.

* Nagyváradon van a legolcsóbb kórházi ápolás. Az ország területén lévő állami kórházak ápolási díjait feltüntetve kimutatást tegnap küldte meg a belügyminiszter az alispánnak. A kimutatás szerint a legolcsóbb ápolási díj Marosvásárhelyen van, ahol napi 2 K 50 fillérért ápolnak egy beteget és a legdrágább Brassó, de a marosvásárhelyinél drágább egy egész sereg más kórház. Ezekben a kórházakban napi 6 koronáért ápolják a betegeket. Érdekes, hogy Nagyváradon, ahol tudvalevőleg olyan drágaság uralkodik, hogy Budapesten sincs olyan, napi 2 K 26 fillér az ápolási díj. Nem eszda aztán, ha valamelyik naplopó egy heti éhezés után valami jól kigondolt betegséggel a kórházban keres kosztot és lakást.

* Katonai kitüntetés. A hivatalos lap közli, hogy a király Rosenthal Andor 101. gye-beli tart. hadnagyot a legfelső dícsérelő elismeréssel tüntette ki.

* Puskás Lajos ny. árvaszéki ünlök meghalt. Részvéttel értesülünk, hogy a régi megyei élet egyik kiváló munkása: Puskás Lajos nyugalmazott árvaszéki ünlök életének 67. boldog házasságának 38-ik évében tegnap délután 6 órakor hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt több mint 30 évig állt a vármegye szolgálatában, előbb mint szolgabíró, később mint árvaszéki ünlök. Mint rendkívül szorgalmas, kiváló pontossággal dolgozó hivatalnokot ismerték vármegyeszerte. Évekkel ezelőtt lépett nyugalomba s azóta egy messze utra készülő gyönyörűségével szemlélte gyakori sétái alatt a szívének oly kedves szülővárosának: Nagyváradnak fejlődését. Az elhunytat felesége Páli Erzsébet, fia dr. Puskás L. Béla kir. közjegyző és Irénke leánya gyászolják. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz az Uri-utca 51. számú gyászházból.

* A rendőrség figyelmébe. Kapunk a következő sorokat:

T. Szerkesztő ur! Legyen szives b. lapjában az illető hatóság figyelmét felhívni arra, hogy a Vízvezeték utca 57. sz. háztól naponta a reggeli órákban egy szegény öreg ember hiányos öltözetben jelenik meg. Gyermekek és nők igen megbotránkoznak a látványon. — K. tisztelettel: H. J.

* Maximálják a gyümölcsárakat. Kiss Dávid törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be tegnap Nagyvárad városához. Rámutat, hogy a nagyváradi piacon a gyümölcs méregdrága, pl. valamire való cseresznyét, meggyet literenkint 1 koronán alul nem lehet kapni. Azonkívül a gyümölcsöt az eladók akként eresztik be a literes bádogba, hogy a szárákban fennakad a gyümölcs s a literesben hézagok maradnak. Ezért helyesebb volna a németországi példára a kilóval való eladást elrendelni. Így

nem esalódnék a közönség. A mostani nagy drágaságban a szegény ember a gyümölcsöt huspótlásul fogyasztja s a túl magas árat nem indokolja az előállítási költségek emelkedése. A közönség érdekében indítványozza, hogy a gyümölcsárakat a hatóság maximálja.

* A 160.000 koronás postálopás. Budapesti tudósítónk jelenti: Puskás István reggelre visszavonta tegnapi vallomását. Nem emlékszik, hogy Gödöllőre adta le a postacsomagot, a melyben a 160.000 korona volt. Bara Sámuel gyanúsított mára alibit igazolt. Délben Puskás újból megváltoztatta vallomását s újból fentartotta azt, hogy a csomagot Barának adta le. Mikor megkérdezték tőle, miért ingadozó a vallomása, azt felelte, hogy hallotta, Bara megígért, s erre elhagyta, ő tehát Barát meg akarja menteni.

* Beiratások a főreáliskolában. A jövő tanévre szóló beiratások a főreáliskolában július hó 3-án, azaz hétfőn lesznek délelőtt 8—10 óráig a főreáliskola épületében (I. emelet, igazgatói iroda). Az I. osztályba iratkozó tanulók a következők okmányokat kötelesek felmutatni a beiratkozásnál: 1. születési anyakönyvi kivonatot, 2. a IV. ik elemi iskola elvégzéséről szóló bizonyítványt, 3. himnológiai bizonyítványt. A többi osztályba a tanulók a múlt tanévi bizonyítvány alapján vétetnek fel. A beiratásoknál fizetendő díjak összege 15 kor. A beiratkozók kötelesek személyesen szüleik vagy ezek helyettese kíséretében megjelenni. Az igazgatóság.

* A Moskovits-gyár motorja. Illetékes helyről kapjuk az értesülést, hogy a Moskovits-gyár motora ügyében a vizsgálat megindult. Megállapították, hogy a malátával dolgozó gyárak közül sem a Léderer és Kálmán-féle, sem a Moskovits A. és Fiai szeszgyáraknak nincs hasonló zajjal dolgozó motoruk, s mégis a legkitűnőbbben végzik el feladataikat, még a katonaság részére is. Egyébként azt jelentik a gyár körül lakók, hogy a zaj most már korlátozott, naponta 2—3 ízben ismétlődik s bizonyos mértékben javult a helyzet. Hogy megszűnjék, az lenne az igazi érvényesülése a közérdeknek.

* Beiratások a Bleyerné Garzó Adél énekiskolájába. Bleyerné Garzó Adél énekiskolájába a jövő tanévre a beiratások megkezdődtek. Beiratkozni július 1-től 6-ig az intézet helyiségeiben naponta d. e. 9—1-ig, d. u. 3—6-ig.

* A cukorbeszerzés nehézségei. Az élelmezési ügyosztály már közhírré tette, hogy cukorárúsításra azért rendezett be egy üzletet, mert nem volt elkészülve arra, hogy a város egész lakosságát cukorral ellássa. Közölte az élelmezési ügyosztály azt is, hogy az első cukorkészletből csak kevés mennyiség áll még rendelkezésre, ezért az eddigi árusítási rendben nem változtathat; kiemelte azonban, hogy a legközelebbi cukorküldeményt az összes üzletekben felosztja és az üzleteket cukorárúsításra is berendezi. E közlemény, úgy látszik, elkerülte a fogyasztó közönség egy részének, valamint egyik helyi lapnak is a figyelmét. Szükségét látja tehát az élelmezési ügyosztály annak, hogy ismételtelen felhívja a város közönségének figyelmét a következőkre: 1. Cukorellátás a helybeli kereskedők feladata; a Cukorközpont nagyobb mennyiségben a kereskedőket látja el cukorral; a város a cukorárúsításnál csak kiegészítő szerepre vállalkozik, 2., a cukor termelés nehézségeire a cukorüzem reductiójára tekintettel, a város csak időközönként és akkor is igen korlátozott mennyiségben kap cukrot.

2. amennyiben a nehézségek leküzdése a város legközelebb ismét cukor küldeményhez jut, a város közönsége részére, azt költségekre tekintet nélkül oly módon fogja könnyen hozzáférhetővé tenni, hogy az összes városi üzleteket cukorárúsításra be rendezi. Nagyvárad, 1916 június hó 30 án. Lukács Ödön, polgármester helyettes.

* **Idősebb házaspárhoz** a házi-asszony segítségére, az összes házi teendőiben jártas intelligens magános nő kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

* Jól bevezetett **vadászvizslát** megvételre keresek ajánlatokat kér Tuka Géza intéző Szaniszló Szatmármegye.

Aszódy Mihály Kossuth-utca, Sas palota a cég egyike a legnagyobb az ajánlott cikkekben. Nagyvárad és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére saját vásárló vevőimet, cukorral, kávéval, kondenzál tejjel (Berna védjegyű) valamint tea, rum, konyak, likőrök, szardínia hal konzervek (huspiké) szalámi. Emeantáli sajt, összes létező csokoládé és cukorkáruk, gyógyborok, borovicska, kakao, füge, malagaszőlő és déligyümölcsök rendelkezésre állanak. Az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kitűnő zamatu kész kávé cukorral együtt kilója 5 korona.

* **Feloldó NOKIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Helybeli** nagy vállalatnál 10-15 mázsa makulatur papír eladó. Ajánlatokat a kiadóba kérünk.

* Két kis gyermek mellé 11-13 éves **német leány** kerestetik. Cím Tuka Géza intéző Szaniszló Szatmármegye.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirt**, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mofi, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zaehelin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

IRODALOM

A **Vasárnapi Ujság** június 25-iki száma érdekes képet közöl azokról a harcokról, amelyek most nagy harcaink folynak: az orosz és olasz harcokról. Különleges érdekességek az orosz csapatok Marseillebe érkezéséről és a Juansikkájról szóló képek, Juszkó Béla festőművésznünk folytatja „a hadi piktor naplóját, amelyben pompás képeket rajzolt. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Alisz és Walter Bloem regénye, Szöllősi Zsigmond tárcája, stb. Egyéb közlemények: Moltke vezéreztetés arcképe és nekrológja s a rendes heti rovatok: a háboru napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálzás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4 ik szám.)

Uj Idők. Herceg Ferenc új regényét. Az aranyhegedűt találjuk az Uj Idők e heti számának élén. A szövegrészből megemlítjük még Molnár Jenő elbeszélését, melynek címe Hogyan házascodtam meg? Szöllősi Zsigmond Antik című csevegését. Lakatos László novelláját (Apsay) és az Idegen írók rovatában Level Maurice Kloroform alatt című elbeszélését. Cikk a divat legújabb áramlatairól, pillanatfelvételek. Nadányi Zoltán. Koronghi Lippich Elek és Tiszament versei tarkítják még a lap szövegrészét. Fabinyi Lili cikkben és képekben ösmerteti a szerajevói Ferenc Ferdinánd emléktemplomot. Érdekes harctéri felvételek. Mühlbeck

Károly fejlecei, képek az Uj Idők amatőr fényképpályázatából teszik változatosabbá a lapot.

ZENE ÉS MŰVÉSZET

ÉVZÁRÓ VIZSGA

B. Garzó Adél énekiskolájában

Szép és kiváló sikerekre tekinthet vissza az a jeles énekiskola, amelyet B. Garzó Adél, a jeles énektanár vezet évek óta. Methodikája első rangú, páratlan az a nagy-szerű kitartás és türelem, amelylyel a növendékeiben rejlő tehetséget kifejlődésre bírja.

Ez az iskola évzáró vizsgáival, zenei és művészi szenzációkat ad Nagyvárad kulturéletének s ezért a ma, szombaton délután 5 órakor végbemenő vizsga (Rákóczi-ut 12. III. 20.) most is kiváló esemény lesz. Meghívók nincsenek, az érdeklődőket szívesen látja az intézet igazgatósága.

SZÍNHÁZ.

A mai szinlap:

Délután 3 és fél órakor, fél helyárrakkal:

Az obsitos.

Daljáték 3 felvonásban.

Személyek:

Nemzetes asszony	Bánházi Teréz
Málesi, a leánya	Polgár Mariska
Buzogány Márton	Farkas Pál
Jóska, a fia	Tompa Béla
Szászország, boltos a faluban	Leővey Leo
Tihamér) gyermekei	Perényi Kálmán
Piroska)	Vigh Manci
András, obsitos huszár	Bihari Sándor
Kati, szakácsné	T. Pogány Janka

Este 8 és fél órakor, rendes helyárrakkal:

Szibill.

Operett 3 felvonásban.

Személyek:

Konstantin nagyherceg	Bihari Sándor
Anna Pavlovna nagyhercegnő	Komáromi Gizi
A kormányzó	Sik Rezső
Szibill, énekesnő	Sz. Zsigmondy A.
Foire, impresszárió	Tompa Béla
Sarah, Foire felesége	Vigh Manci
Petrov, testőrtiszt	Perényi Kálmán
A tiz hajadonok vezetője	Farkas Pál
Boresakor	Leővey Leo

Heti műsor.

Vasárnap délután: Mozi tündér.
Vasárnap este: Mágus Miska.

Az obsitos, a magyar operett irodalom eme egyib legszebb alkotása szombaton délután kerül színre.

A vasárnapi előadások. Vasárnap két roppant bájos zenéjű és a bemutatójuk idején méltán szenzációt keltett operettet tűzött játékrendjére a színház. Vasárnap délután a Mozi tündér kerül színre, este pedig a nálunk oly óriási sikert aratott Mágus Miska.

APOLLÓ mozgószínház

1-én
A mi rezervistáink
hazafias történet a háborúból.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

VIGADÓ mozgószínház

Szombat, vasárnap
Az áldozat
dráma 3 felv.
Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 órakor.

URÁNIA mozgószínház

Szombat, vasárnap
A testőr szerelme
dráma 3 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

769/1916 ük. szám.

Meghívó.

Mint hogy az 1916. évi június hó 29. napjára egybehívott kamarai rendkívüli közgyűlés meghiusult, mert az 1874. évi XXXIV. t. c. 23. § ában a választás érvényességéhez megkövetelt számú szavazat (tag létszám fele) le nem adatott, ennél fogva ezen közgyűlés megismétlése céljából, hivatkozással a fent idézett törvényszakaszra az 1916. évi július hó 30. napjának (vasárnap) d. e. 10 órájára a kamara székházában új

rendkívüli közgyűlés

tűzetik ki, amelyre a kamara összes tagjait ezuton van szerencsém meghívni.

Nagyváradon, 1916. évi június hó 29. napján.

Dr. Kiss Döme
választmányi tag, mint
helyettes elnök.

Tárgysorozat:

1. Kamarai elnök választása.
2. Esetleg megüresedendő kamarai titkári állás betöltése.
3. Dr. Nagy Mihály ügyvéd indítványa a bűntető eljárásban észlelhető vizsátságok tárgyában.

Arató munkások részére

köles kása

jutányos áron kapható:

MOSKOVITS ADOLF FIAI

Adria malom rt. Nagyváradon:

Kiadó

Utcai 2—3 szobás lakás butorral vagy anélkül november 1-re. (Jelenleg orvosi lakás és rendelő. Nagy Sándor-utca 4. szám.

Kiadó Szt. János-u. 61. magánház 4 szoba, előszoba, fürdőszoba mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re. Értekezhetni Nagy Sándor-u. 4.

A MŰJÉG

napenkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel vesszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Olcsó lakás

Szaniszló-utca 37. sz. alatt 3 szoba, konyha, kamara, pince, padlás, faskamra, 1916 évi augusztus 1-től 720 K-ért

kiadé.

Értekezhetni a háznál, vagy Oláhry üzletében.

5.

Elsőrendű **jégszekrények** olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

Butorozott

egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület emeletén kiadók. Felvilágosítással szolgál a Zöldfa épület emeletén a szoba-kezelő. Telefon: 14—00

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű

Villamos vasalók,
„**főzőedények,**
„**tea főzők,**

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók. **Wolfram** és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítottnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, ^{1/2} wattos ivlámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

épületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: Telefon: 11—53. ::

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámitol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.

Gazdasági és Iparbank

Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona.
Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

Tanulók

felvétetnek

Oláry I. cégnél

Kiadó

a Fekete Sas bérpalota IV. emeletén 2 két szoba és mellék helyiségekből álló lakás lift használattal. Felvilágosítást ad a gondnok (Passage 24. sz. lépcső, telefon: 14—00)